

Genomförandet av utsläppsbaserade tillstånd på Åland och om revisionen av vattenlagen

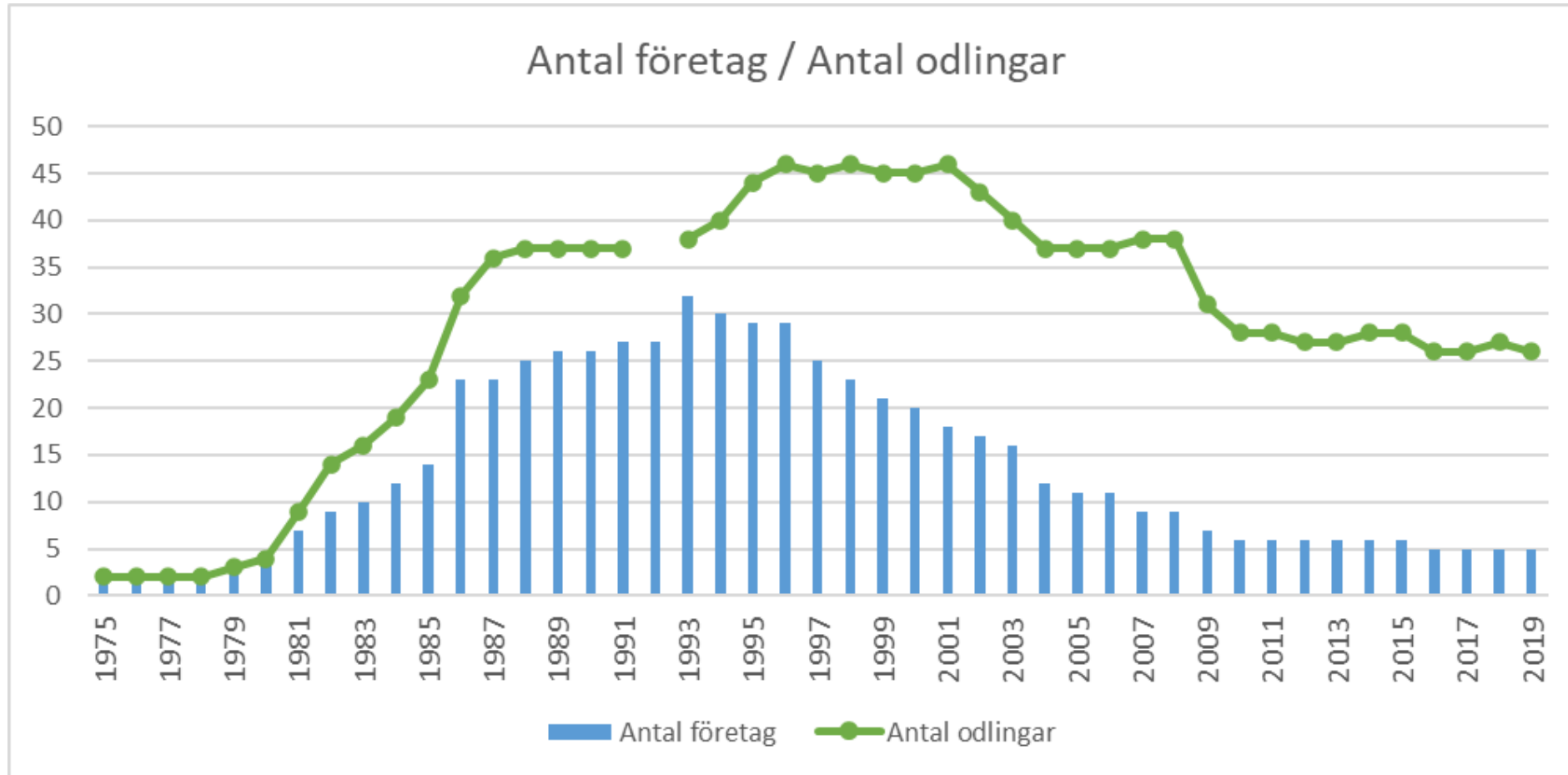
Stefan Husa – Utredare, Näringsavdelningen

01.10.2020

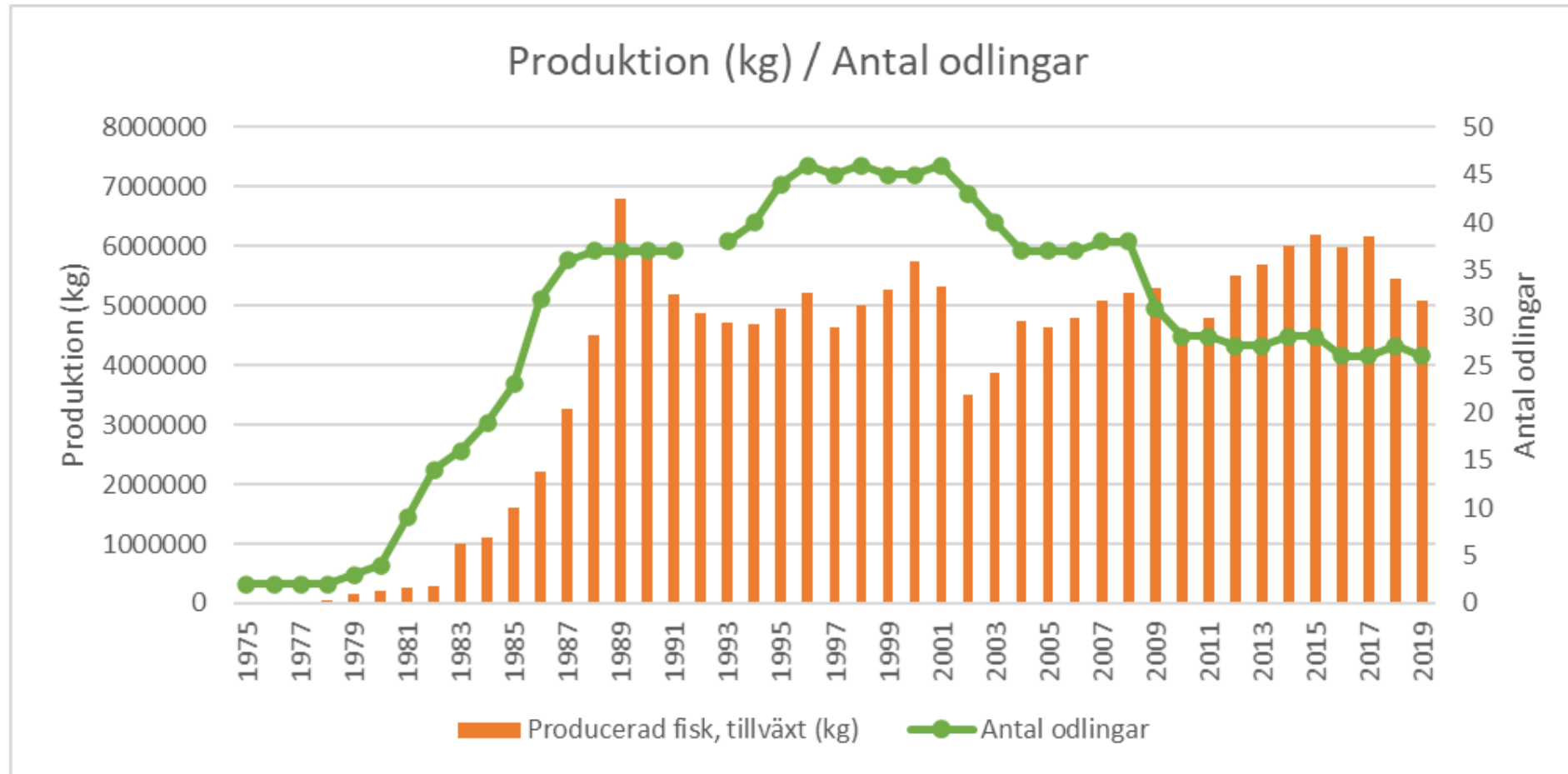
Fiskodling på Åland

- Fiskodlingsindustrin påbörjades i 1970-talet, produktionen växte snabbt i 80-talet, men minskade i 90-talet
- Största produktionen är regnbåge, men sik och havsöring odlas i mindre mängder
- Regleringen av tillstånd skärptes i slutet på 90-talet
- Vattenlagen trädde i kraft 1996 – tillståndsplikt för fiskodling i havet som producerar mera än 20 ton odlad fisk per år
- Fiskodlingsförordningen introducerades år 2007 – särskilda krav på placeringen av havsbaserade odlingsenheter och bestämmelser kring specifika kväve- (N) och fosfor- (P) belastningen
- Årliga rapporter skickas till ÅMHM (tillståndsmyndigheten)

Utvecklingen av Fiskodlingen på Åland

Utvecklingen av Fiskodlingen på Åland

Miljötilstånd

- Regleringen av produktion sker genom miljöbelastningstillstånd
- Tillstånden som utdelas begränsar fiskfodrets totala innehåll av kväve och fosfor
- Ett miljötilstånd varar i 10 år, med krav på revidering efter 5 år
- Efter 1996 när vattenlagen trädde i kraft, har inga ökning av tillstånd getts
 - Därefter har ikraftvarande tillstånden blivit kvar eller minskat
- Produktion kan därmed endast utökas med hjälp av effektivare odlings- och/eller utfodringsmetoder, genom fusion eller genom att köpa upp andra företag

Fiskodlingsförordning 2007:57

- Regelverket för odling av regnbågslax och lax i havet i öppna nätkassar
- Krav på plats för fiskodling
 - Minst 10 m djupt, om produktionen överstiger 500 ton är minimidjupet 15 m
 - Om produktionen överstiger 25 ton, ska odlingen bedrivas minst 200m utanför inner och mellanskärgårdsområden
 - Platsen ska ha ett öppenhetsvärde på minst 0.75, eller exponeringsgrad som är minst 6
 - Undantag för vinterförvaring av fisk (15 oktober – 15 maj)
- Specifik belastning
 - Årliga specifika belastningen för högst vara 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk
 - Beräkningen utgår från att odlad regnbåge eller lax innehåller 0.4 % fosfor och 2.75 % kväve

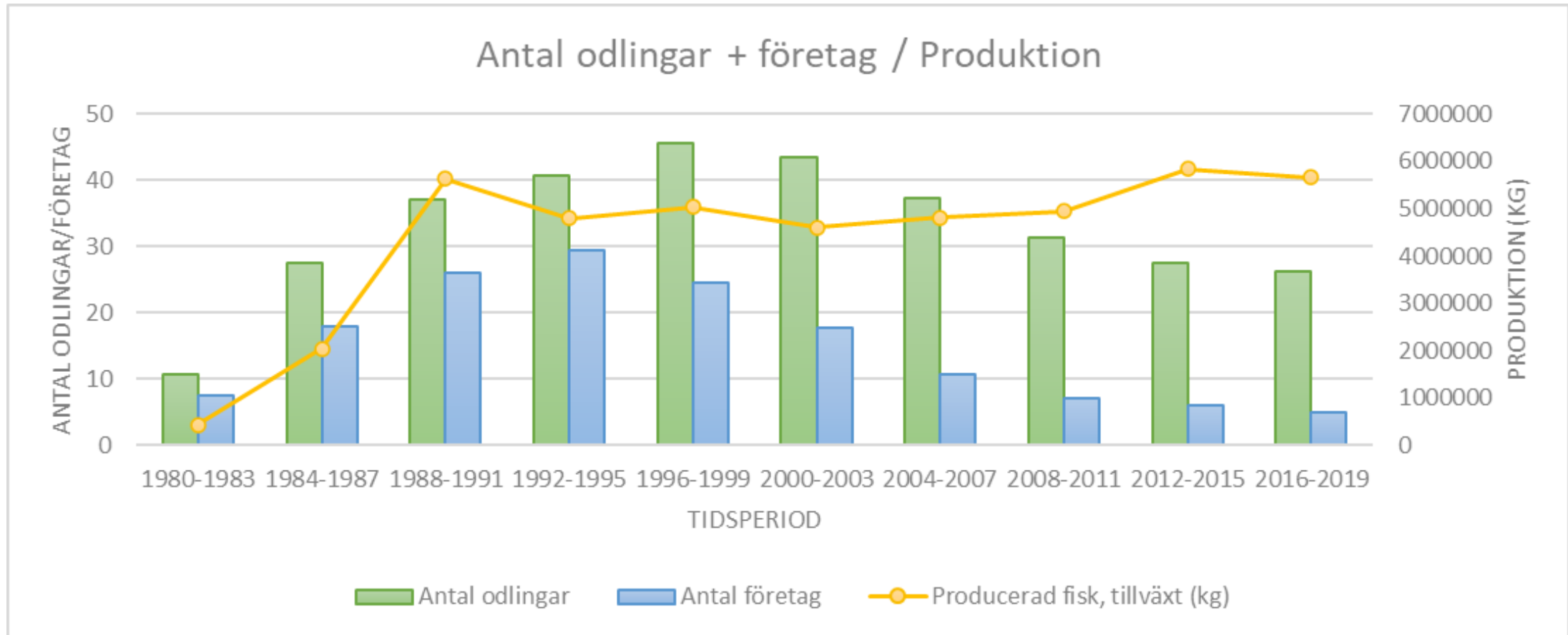
Fiskodlingsförordning 2007:57

- Tillsyn och kontroll
 - Verksamhetsutövaren ska lämna uppgifter om verksamhetens totala och specifika belastning
 - Verksamhetsutövaren ska redovisa och verifiera den årliga användningen av foder, fodrets innehåll av fosfor och kväve
 - Samt den mängd fisk som förts till och tagits från odlingen, inklusive slaktad fisk
- Input från Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
 - Årsrapporter från fiskodlare innehåller information bl.a. om:
 - Producerad tillväxt
 - Mängden fosfor och kväve i fodret
 - Foderintyg
 - Bra sätt, fungerar smidigt, gemensam tillit, möjliggör utveckling (kvävetaket kommer emot)

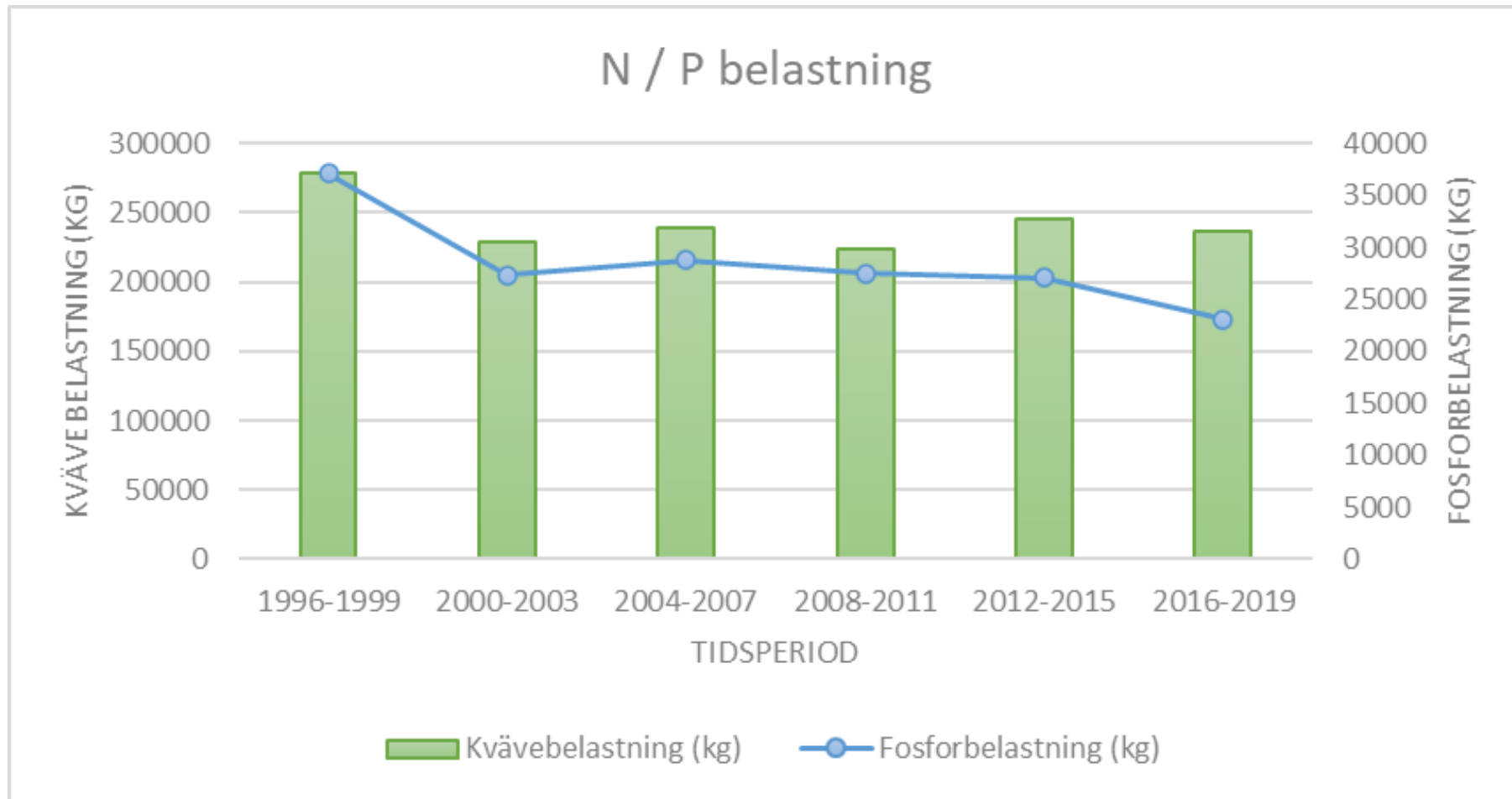
Miljötilstånd

- Vattenlagen (1996:61) Tillståndsvillkoren ska vara tillräckliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. och att bestämmelserna i 5 kap. §9 om vattenkvalitet ska vara uppfyllda
- Miljötilstånden reglerar verksamhetens totalbelastning till vattenmiljön (vinterförvaring och eventuell utfodring ingår i totalbelastningen)
 - Totalbelastning = den mängd kväve/fosfor som binds i den producerade fiskens tillväxt – den total mängden kväve/fosfor i det foder som årligen används
 - Tillståndshavaren ska sträva efter att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll
 - Utsläppsbaserade tillstånd har medfört att produktionen i viss mån har kunnat ökas trots att inga utökade utsläpp har tillåtits
 - Totalbelastningstanken är en bra grund för att kunna ta i bruk kompensationsåtgärder

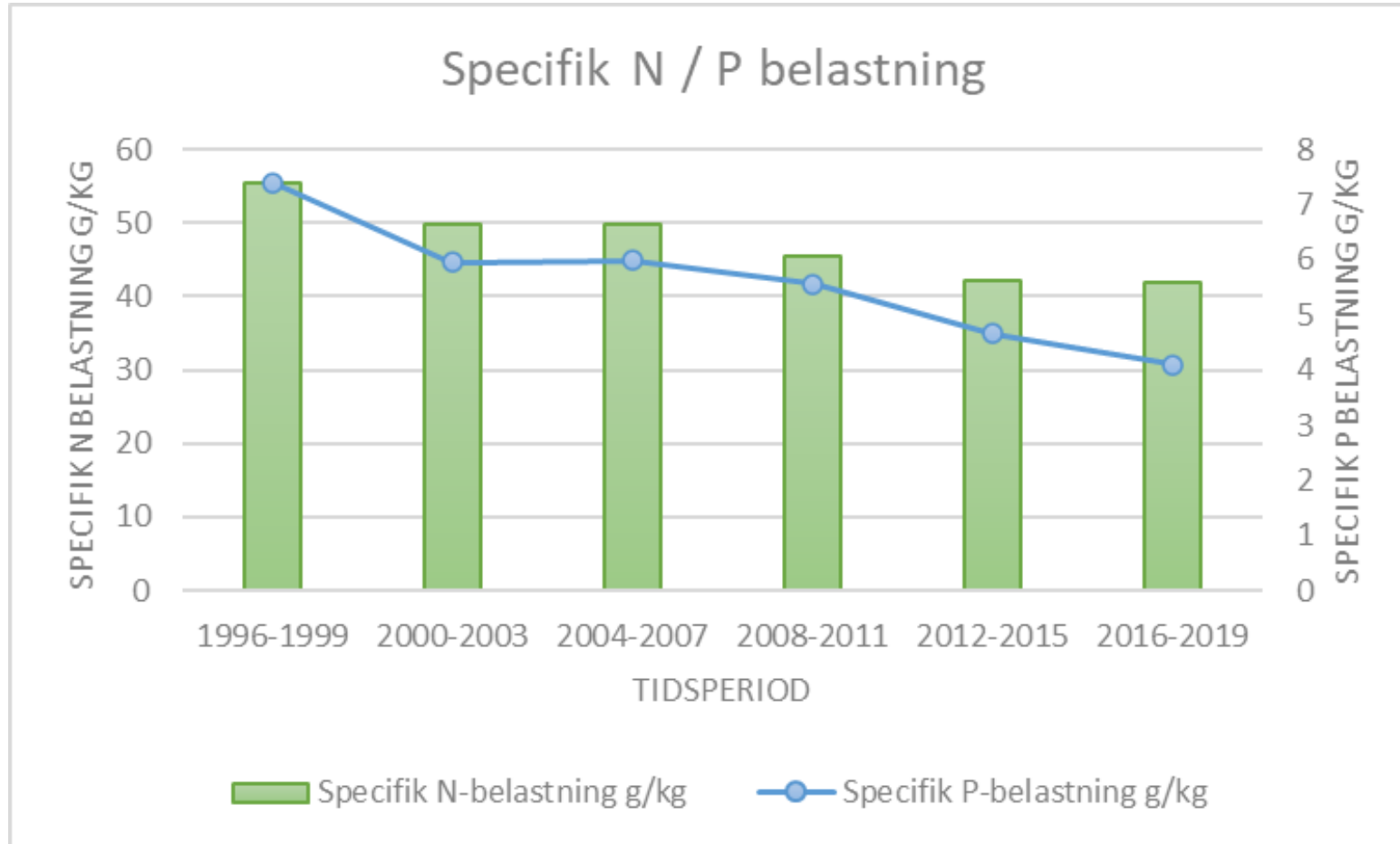
Utveckling (medeltal från 4 års perioder)

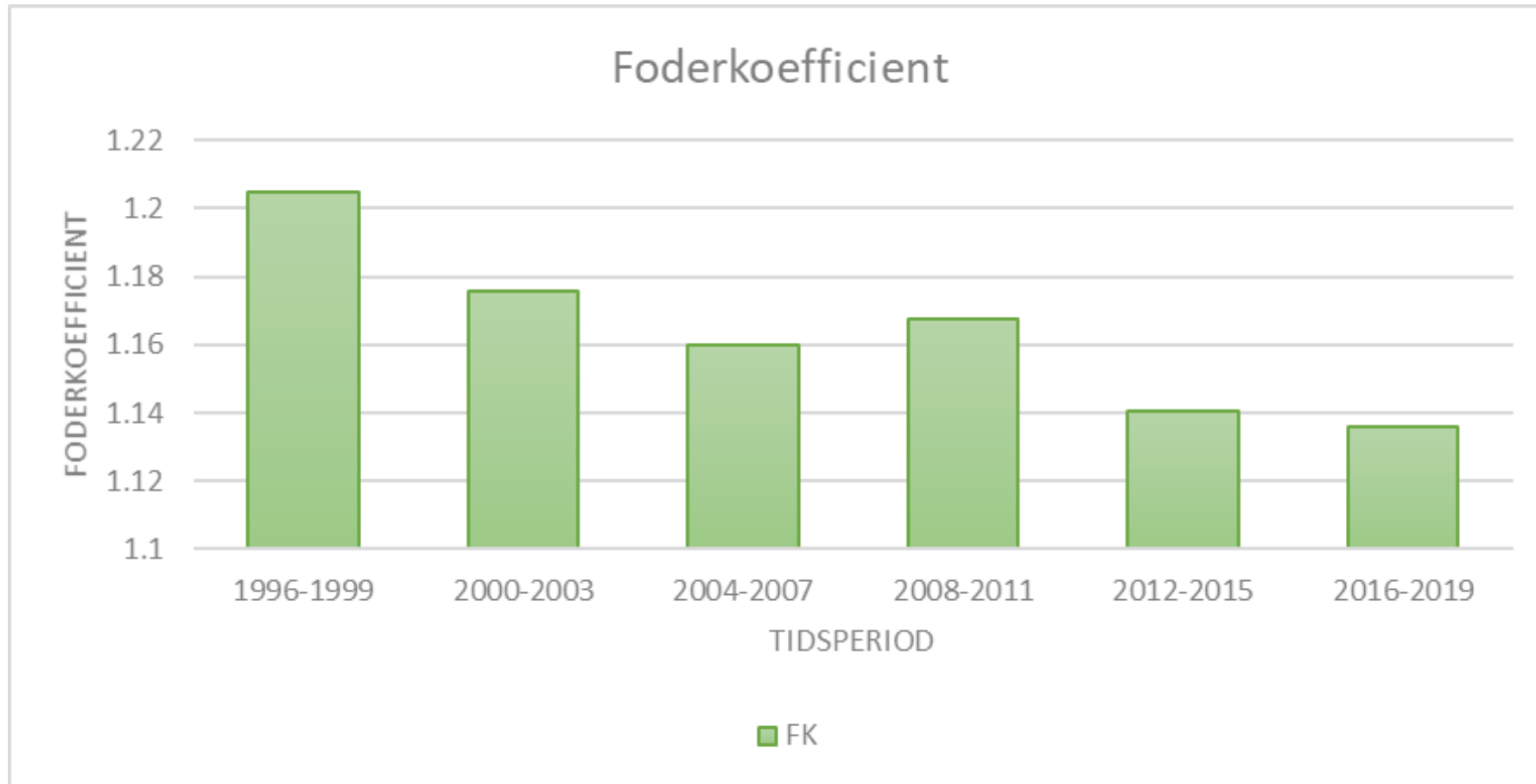
Utveckling (medeltal från 4 års perioder)

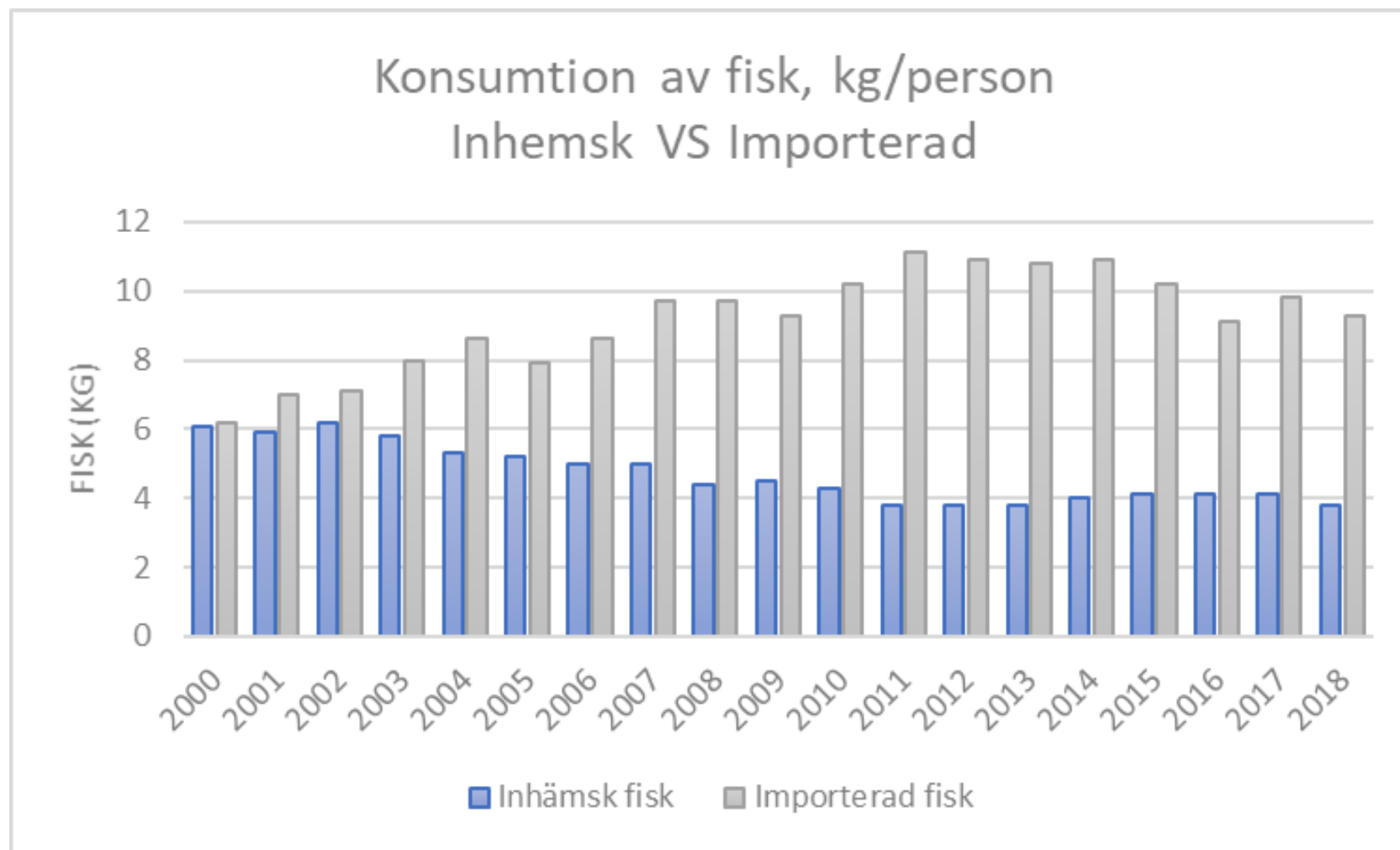
Utveckling (medeltal från 4 års perioder)

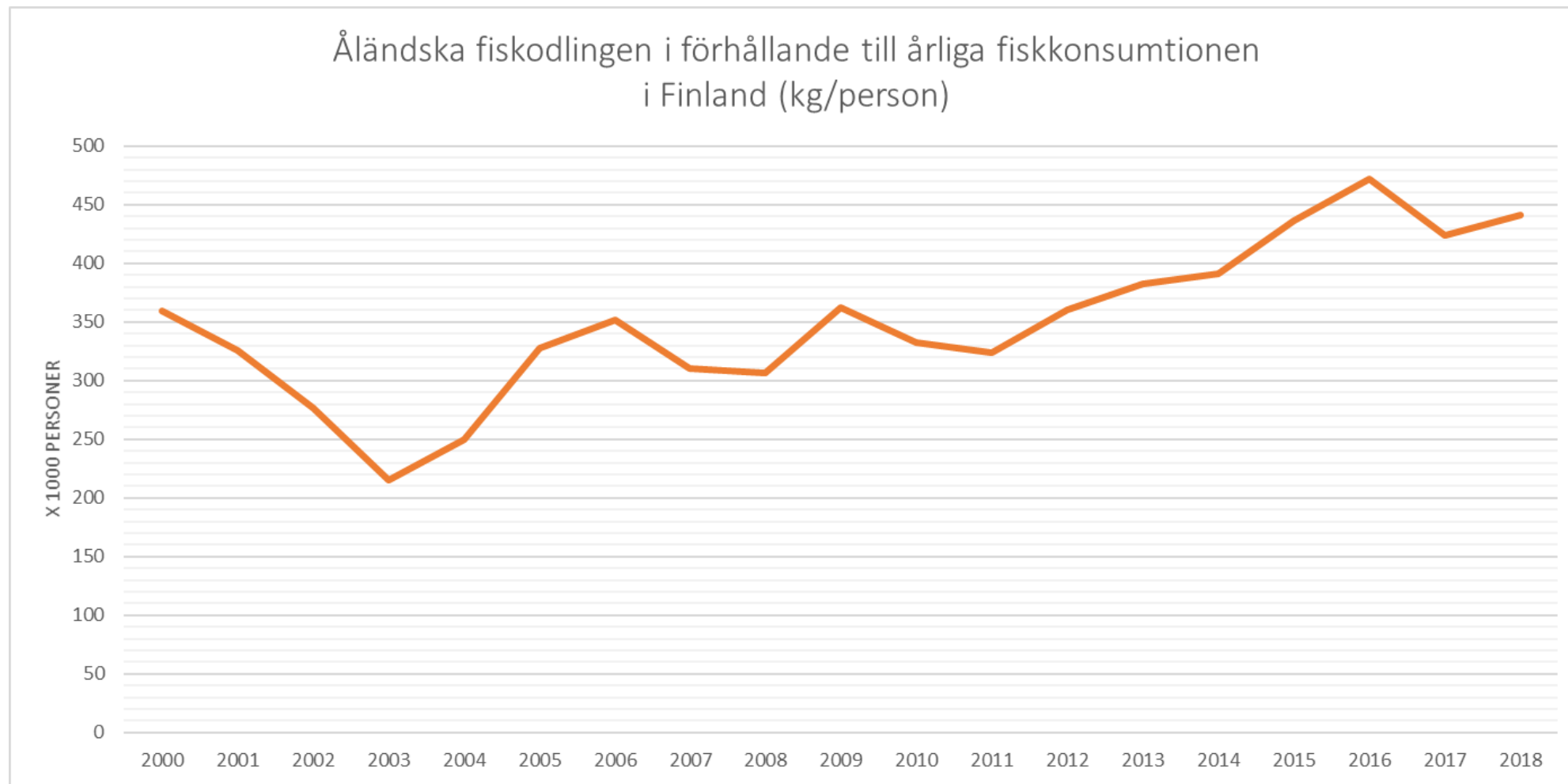
Utveckling (medeltal från 4 års perioder)

Konsumtion och produktion av fisk

Konsumtion och produktion av fisk

Uppdatering av vattenlag

- Ny vattenlag under bearbetning – Målsättningar enligt förra landskapsregeringens
- Syftet med revideringen av vattenlagen är att beakta:
 - Vattendirektivet och marindirektivet
 - En önskan om att regelverk som är enhetligare, tydligare och begripligare för allmänhet, verksamhetsutövare och myndigheter
- Miljötillstånd
 - Allmänna hänsynskrav
 - Utsläppsutrymme i vattenförekomster kopplas till vattenstatus (totalt finns 61 st KVF)
 - Hänvisning till HELCOMs BSAP, god vatten status ej kan uppnås i större delen av våra kustvatten utan att god status uppnås i omgivande havsbasänger
 - Försiktighetsmått
 - Kompensationsåtgärd
 - Förbättringsoverskott
 - Gemensamma förbättringsåtgärder
- **OBS! Förslaget till ny vattenlag är inte ännu förankrat politiskt i nuvarande LR**

Tack och på återseende!

regeringen.ax